

POSLOVNI BILTEN BROJ 3 (15. jun 2020. godine)

Sadržaj

- 1. Problem naknade troškova prevoza za dolazak i odlazak sa posla konačno je rešen**
- 2. Primena Zakona o sprečavanju korupcije počinje 1. septembra 2020. godine**
- 3. Rok za održavanje skupštine kod DOO i AD pomenen je za 90 dana**
- 4. Ograničen je rok za podnošenje zahteva za upis u Katastar nepokretnosti u papirnoj formi do 1. decembra 2020. godine**
- 5. Olakšice za fizička lica kod kupovine stana na kredit**
- 6. Do 1. septembra 2020. godine naručioci su dužni da unesu podatke za 2021. godinu u ISCJN**

Napomena: Mišljenja koja objavljuje Bilten nisu zvanična mišljenja nadležnih državnih institucija niti Instituta za ekonomsku diplomatiju, već mišljenja autora i dobronamerna pomoć usmerena na brže rešavanje vaših konkretnih problema, u skladu sa Zakonom, te ne mogu biti korišćena u sudskoj praksi ili u rešavanju bilo kakvih sporova.

PROBLEM NAKNADE TROŠKOVA PREVOZA ZA DOLAZAK I ODLAZAK S POSLA KONAČNO JE REŠEN

Prava, obaveze i odgovornost iz radnog odnosa uređuju se Zakonom o radu („Službeni glasnik RS”, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje), zatim opštim aktom i ugovorom o radu, što podrazumeva da opšti akt i ugovor o radu moraju biti u saglasnosti sa navedenim Zakonom. Prava koja su data zaposlenima ne mogu biti manja od prava i uslova koji su utvrđeni Zakonom, odnosno opštim aktom i ugovorom o radu mogu da se utvrde i veća prava i povoljniji uslovi rada od prava i uslova utvrđenih Zakonom o radu.

Tako je čl. 118. st.1.tač.1) Zakona o radu propisano da zaposleni ima pravo na naknadu troškova za dolazak i odlazak sa posla, i to u visini cene prevozne karte u javnom saobraćaju, ukoliko pravno lice - poslodavac nije obezbedio sopstveni prevoz. Ovde posebno napominjemo da sama promena mesta stanovanja zaposlenog posle zaključenog ugovora o radu ne može da utiče na uvećanje troškova prevoza koje je pravno lice – poslodavac dužan da naknadi zaposlenom u trenutku zaključenja ugovora o radu, bez saglasnosti poslodavca. U skladu sa navedenim, poslodavac je dužan da opštim aktom uredi sve uslove, kriterijume i način obezbeđivanja naknade troškova prevoza za dolazak i odlazak sa posla, i to u sledećem smislu :

- koje dokaze o visini troškova prevoza treba zaposleni da obezbedi,
- na koji način će pravno lice –poslodavac obezbeđivati prevoz,
- koliku udaljenost od mesta rada do mesta stanovanja će poslodavac priznavati kao troškove prevoza,
- koje dokaze zaposleni dostavlja o mestu svog stanovanja

Napred navedeno ne znači da pravno lice - poslodavac svojim opštim aktom ne može da utvrdi i druge uslove i kriterijume na osnovu kojih zaposleni ostvaruje pravo na naknadu troškova prevoza, kao npr. rad u prekovremenim satima, promena mesta stanovanja, u kojim slučajevima zaposleni nema nikakva prava na naknadu troškova prevoza, i slično.

Podsećamo, da je odredbom čl. 18.st.1.tač.1) Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, br. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - dr.zak, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - ispr. 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 - odluka US, 93/2012, 114/2012 - odluka US, 47/2013, 48/2013-ispr, 108/2013, 57/2014, 68/2014 - dr.zak, 112/2015, 113/2017, 95/2018 i 86/2019) propisano da se na primanja zaposlenog od poslodavca po osnovu naknade troškova prevoza za dolazak i odlazak sa posla ne plaća porez na zarade do visine cene

mesečne karte u javnom saobraćaju, odnosno do visine stvarnih troškova prevoza, a najviše do 3.988 dinara, jer se preko tog iznosa plaća samo porez u visini od 10%.

Sa druge strane, odredbom čl. 7a.tač.1) Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Službeni glasnik RS”, br. 25/2001, 80/2002, 80/2002 - dr.zak, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr.zak, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 11272015, 113/2017, 95/2018 i 86/2019) utvrđeno je da se na teret rashoda ne priznaju troškovi koji se ne mogu dokumentovati.

Iz navedenog proizilazi da ako su troškovi prevoza potkrepljeni odgovarajućom validnom i verodostojnom dokumentacijom, tada se na te troškove ne plaća porez na dohodak građana na zarade odnosno primanja zaposlenog lica kod poslodavca, a u suprotnom, ako ovi troškovi nisu potkrepljeni verodostojnom dokumentacijom, tada takva primanja na ime naknade troškova za dolazak i odlazak sa posla, podleže plaćanju poreza na zarade po stopi od 10%.

Plaćanjem poreza na zarade po stopi od 10% na primanja za dolazak i odlazak sa posla, priznaje se kao rashod u poreskom bilansu u poreskom periodu kada je navedena naknada isplaćena, saglasno čl. 9. st.2. Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Ovo pitanje je bezbroj puta bilo predmet rasprave mnogih stručnih lica i institucija u toku čitave 2019. godine, tako da je i zaslužilo da dobije svoju zvaničnu potvrdu kroz davanje mišljenja ovih dana od strane Ministarstva finansija (**br.011-00-00040/2019-04 od 03.06.2020. godine**).

Na kraju treba reći sledeće: **Na troškove prevoza koji nisu potkrepljeni verodostojnom dokumentacijom plaća se porez na zarade po stopi od 10%, i istovremeno ta izvršena isplata naknade za prevoz priznaje se kao rashod u poreskom bilansu u poreskom periodu u kome je isplaćena, odnosno realizovana.**

PRIMENA ZAKONA O SPREČAVANJU KORUPCIJE POČINJE 1. SEPTEMBRA 2020. GODINE

Novi Zakon o sprečavanju korupcije („Službeni glasnik RS”, br. 35/2019) primenjuje se od **1. septembra 2020. godine**, čime se proširuje nadležnost Agencije za borbu protiv korupcije i utvrđuje njena nezavisnost i finansijska samostalnost.

Korupcija je odnos koji nastaje korišćenjem službenog ili društvenog položaja ili uticaja radi sticanja koristi za sebe ili drugoga.

To podrazumeva da Agencija u svakom momentu ima uvid u imovinsko stanje javnih funkcionera, i u trenutku kada oni stupaju na dužnost njihova obaveza je da prijave svoje prihode, svoju imovinu, zatim da prijave imovinu supružnika, imovinu dece, braće, sestara i roditelja.

Interesantno je u Zakonu o sprečavanju korupcije propisano da Agenciji nije potrebna saglasnost za uvid u bankarske račune javnih funkcionera, izuzev za povezana lica ako posumnja u verodostojnost datih podataka.

Pod „javnim funkcionerom” podrazumeva se svako izabrano, postavljeno ili imenovano lice u organu javne vlasti, osim lica koja su predstavnici privatnog kapitala u organu upravljanja privrednog društva koje je organ javne vlasti.

Agencija, pored nekoliko evidencija (Registar javnih funkcionera, Registar imovine i prihoda javnog funkcionera, Registar poklona) vodi i evidenciju koja je do sada bila nepoznata javnosti, a to je evidencija pravnih lica u kojima javni funkcioner ili njegov član porodice ima udeo ili akcije više od 20% i koji učestvuju u postupcima javnih nabavki, privatizaciji i slično, a čiji je ishod zaključivanje ugovora sa organom javne vlasti u kome se više od 20% kapitala nalazi u svojini Republike Srbije, AP ili JLS.

Razlog zašto od donošenja navedenog zakona do dana početka njegove primene postoji protek vremena od 15 meseci, leži u ozbiljnosti donetog zakona, obezbeđivanju stručnog kadra, njihove edukacije i postignute saradnje i saglasnosti između raznih institucija koje treba da deluju kontinuirano u cilju sprečavanja nastanka korupcije.

ROK ZA ODRŽAVANJE SKUPŠTINE KOD D.O.O. I AKCIONARSKOG DRUŠTVA POMEREN JE ZA 90 DANA

Odredbama Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014-dr.zak, 5/2015, 44/2018 i 95/2018) utvrđeno je da kod:

- Društva s ograničenom odgovornošću upravljanje društvom može biti organizovano kao jednodomno i dvodomno. U slučaju jednodomnog društva, organi društva su skupština i jedan ili više direktora. Ako je društvo dvodomno, tada organi društva su skupština, nadzorni odbor i jedan ili više direktora. Iskustvo nas uči da je i u jednom i u drugom slučaju skoro uvek u pitanju samo jedan direktor. Skupštinu čine svi članovi društva, i svaki član društva ima pravo glasa u skupštini srazmerno udelu shodno osnivačkom aktu doo, s napomenom da se tim osnivačkim aktom ne može predvideti da član društva nema pravo glasa .
- Akcionarsko društvo može takođe biti organizovano kao jednodomno ili dvodomno, gde u slučaju jednodomnog akcionarskog društva organi društva su skupština i jedan ili više direktora, odnosno odbor direktora. Ako je u pitanju dvodomno društvo, tada organi društva su skupština, nadzorni odbor i jedan ili više izvršnih direktora, odnosno izvršni odbor.

Skupštinu čine svi akcionari društva.

Zakonom o privrednim društvima utvrđeno je da, kod oba privredna društva, sednice skupštine mogu biti redovne i vanredne. **Redovna sednica skupštine** održava se jednom godišnjoj, najkasnije u roku od šest meseci od završetka poslovne godine.

Međutim, donetom Uredbom o pomeranju rokova za održavanje redovne sednice skupštine privrednog društva i dostavljanje godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja privrednih društava, zadruga, drugih pravnih lica i preduzetnika, kao i rokova za podnošenje prijave za porez na dobit i poreza na prihod od samostalne delatnosti, važenja licenci ovlašćenih revizora i licenci za vršenje procene vrednosti nepokretnosti koje ističu za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („ Službeni glasnik RS”, br. 57/2020) propisano je da se **rok za održavanje redovne sednice društva s ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva pomera za 90 dana od dana prestanka vanrednog stanja.**

Odluka o ukidanju vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, br. 65/2020) stupila je na snagu **6. maja 2020. godine.**

OGRANIČEN JE ROK ZA PODNOŠENJE ZAHTEVA ZA UPIS U KATASTAR NEPOKRETNOSTI U PAPIRNOJ FORMI DO 1. DECEMBRA 2020. GODINE

Zakonom o postupku upisa u katastar nepokretnosti i vodova („Službeni glasnik RS”, br. 41/2018, 95/2018, 31/2019 i 15/2020) u čl. 18.st. 1. propisano je da se podnesci, dokazi i akta u postupku upisa u katastar nepokretnosti dostavljaju u **formi elektronskog dokumenta kroz E-ŠALTER.**

Izuzetno od čl. 18. st.1. napred navedenog Zakona zahtev za upis u katastar nepokretnosti **može se podneti u PAPIRNOJ FORMI do 31. decembra 2020. godine.** Republički geodetski zavod je dužan da obveznicima dostave i profesionalnim korisnicima (javni beležnici, sudovi, javni izvršitelji, organi uprave i drugi organi i organizacije) omogući uvid u ažurne podatke **GKIS-a** i njihovo preuzimanje nakasnije počev od **31. decembra 2020. godine.**

Geodetski katastarski informacioni sistem (GKIS) jeste centralizovana elektronska baza podataka koja se postiže ažurnim unošenjem potpunih i tačnih podataka o nepokretnostima i pravima na njima u katastar nepokretnosti i katastar vodova.

Republički geodetski zavod je dužan da najkasnije do **31. decembra 2020. godine,** omogući javnim beležnicima, preduzetnicima i pravnim licima koja su upisana u registar geodetskih organizacija izdavanje izvoda svakom zainteresovanom licu.

Istovremeno, Republički geodetski zavod će najkasnije do **31. decembra 2020. godine,** obezbediti podnošenje zahteva kroz **E-ŠALTER** i licima koja nemaju svojstvo profesionalnih korisnika, a do tada ta lica **zahteve podnose u papirnom obliku.** To podrazumeva da šalteri sale Republičkog geodetskog zavoda za prijem dokumentacije za upis u katastar biće ukinuti, počev od **1. januara 2021. godine.**

OLAKŠICE ZA FIZIČKA LICA KOD KUPOVINE STANA NA KREDIT

Fizička lica koja kupuju prvi stan na kredit, imaju obavezu da svoje učešće za dobijanje kredita daju po stopi od **10%**, umesto dosadašnjeg od 20%.

To podrazumeva da banke imaju mogućnost da odobre kredit fizičkom licu i do **90 odsto vrednosti nekretnine pod hipotekom**, nasuprot dosadašnjem iznosu od 80 odsto od vrednosti nekretnine koja je stavljena pod hipotekom.

Ovakva Odluka Narodne banke Srbije ima izuzetno veliki značaj, odnosno veliku socijalnu i društvenu dimenziju. Zašto ne reći da je mali broj fizičkih lica mogao da obezbedi svoje učešće za dobijanje kredita u iznosu od 20 odsto.

**DO PRVOG SEPTEMBRA 2020. GODINE NARUČIOCI SU DUŽNI
DA UNESU PODATKE ZA 2021. GODINU U ISCJN**

Na osnovu donete Odluke o određivanju centralizovanih javnih nabavki dobara i usluga koje će sprovoditi Uprava za zajedničke poslove republičkih organa u 2021. godini („Službeni glasnik RS”, br. 76/2020), naručiocu su obavezni da svoje planirane nabavke za **2021. godinu**, unesu u Informacioni sistem centralizovanih javnih nabavki (ISCJN) do **1. septembra 2020. godine**.